

Guttehjemmet Vårsol

Den røde tråd for månedens kulturminne i 2010 knytter seg opp mot "Det europeiske år 2010 for bekjempelse av fattigdom og sosial eksklusjon". Temaet har sitt utgangspunkt i EUs sosiale agenda som startet med Lisboa-strategien. Denne legger vekt på å skape like muligheter for alle som et middel til å fremme sosial solidaritet. Vi skuer tilbake på institusjoner og løsninger i Bærum gjennom tidene, i lys av denne problemstillingen.

I takt med utvidelsene av Høvik Glassverk på slutten av 1800-tallet, ble det bygget boliger til arbeiderne. Alle skulle ha hus. Få satte derimot sitt preg på hverdagen slik som Kasernen gjorde det.

Kasernen ble oppført ca. 1890, på høyden øst for verket. Bygningen i sveitserstil var nesten 30 meter lang, i 2,5 etasjer og med seks skorsteiner. Her bodde gutter fra 14-18 år som arbeidet på verket, under ledelse av en økonom. Foruten losji var mat og klesvask en del av lønna, som i 1910 var på rundt 13 kroner i måneden. Med opptil 100 gutter samlet under samme tak, dukket det stadig opp nye hendelser, og livet på Kasernen ble fulgt av alle på verket, enten med forargelse eller latter.

For økonomien var det ofte håpløst å holde ro og orden. Kortspill var strengt forbudt, men guttene låste seg inne og spilte bokstavelig talt klærne av kroppen. Maten som ble servert og husets sanitærforhold var grunnlag for opprør og streik, og flere ganger var det forsøk på å brenne ned bygningen. For å motvirke dette, ble det ansatt vaktmenn fra guttenes egne rekker og opprettet arrest i kjelleren. Dette siste for å spare politiet i Sandvika for bryderi.

Da guttene derimot ble matforgiftet i 1918, etter å ha blitt servert bedrevet kalvekjøtt, grep Sunnhetsvesenet inn. Driftsbestyrer Arne Ulstrup tok kontakt med Frelsesarméen, som, på visse betingelser, overtok driften av Kasernen. Navnet ble endret til "Guttehjemmet Vårsol", og det ble lagt inn vann og sentralvarme. I kjelleren ble det bad, som kunne benyttes av alle på verket. Frelsesarméen bestyrte guttehjemmet frem til glassverket på Høvik ble lagt ned i 1933.

Etter guttehjemstiden ble Vårsol bygget om til bolighus for arbeiderne. I oktober 1976 ble bygningen revet. Klokke og klokkeårn ble tatt vare på av Glassmagasinet. Tårnet ble restaurert og ble samme år lånt ut til en nordisk klokkekonkurranse på Hadeland folkemuseum.

Kilder:

Jacob Jacobsen: "Høvik Glasverk – Høvik Verk"

Robert Ramsøy og Kaare Tisthammer: "Høvik Verk – det gode sted å vokse opp"

Bildene er utlånt av Bærum bibliotek, Bærumssamlingen

Ida Haukeland Janbu